

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Διδακτική και Αξιολόγηση στο μάθημα της Ιστορίας

- ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, Λ., *Το ιστορικό δοκίμιο*, Λευκωσία, 1988.
- ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, Λ., *Η διδακτική της Ιστορίας*, εκδ. Πατάκης, Αθήνα, 1995.
- ΑΣΔΡΑΧΑΣ, ΣΠ., *Ιστορική έρευνα και ιστορική παιδεία. Πραγματικότητες και προοπτικές*, Ε.Μ.Ν.Ε. - Μνήμων, Αθήνα, 1982.
- ΒΑΚΟΥΦΑΡΗΣ, Π., «Πώς μπορούμε να δημιουργήσουμε ασκήσεις και διάφορα σχήματα στα ιστορικά μαθήματα», *ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ*, τ. 49, 1989, σσ. 36-40.
- ΒΕΪΚΟΣ, Θ., *Θεωρία και Μεθοδολογία της Ιστορίας*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, 1987.
- ΒΕΡΤΣΕΤΗΣ, Α., *Διδακτική της Ιστορίας*, Αθήνα, 1996.
- BRAUDEL, F., *Μελέτες για την Ιστορία*, Ε.Μ.Ν.Ε. - Μνήμων, Αθήνα, 1986.
- ΒΡΕΤΤΟΣ, Γ., *Σχεδιασμός και αξιολόγηση Αναλυτικού Προγράμματος Ιστορίας*, εκδ. Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1987.
- ΒΡΕΤΤΟΣ, Γ., «Το έργο ζωγραφικής ως πηγή στο μάθημα της Ιστορίας: εικαστική διατύπωση και αξιοποίηση του ιστορικού θέματος», *ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ*, τ. 9, 1988, σσ. 93-122.
- ΒΡΕΤΤΟΣ, Γ., *Η εικόνα στο Αναλυτικό Πρόγραμμα και στο σχολικό εγχειρίδιο της Ιστορίας: τέχνη και ιστορικό γεγονός*, εκδ. Art of Text, Θεσσαλονίκη, 1994.
- ΒΩΡΟΣ, Φ., «Τι σημαίνει ερώτηση κρίσης στην Ιστορία», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, τ. 34, 1985, σσ. 139-146.
- ΒΩΡΟΣ, Φ., *Σπουδή και διδασκαλία της Ιστορίας*, εκδ. Δ. Παπαδήμας, 1980.
- ΒΩΡΟΣ, Φ., *Τρόποι σπουδής και διδασκαλίας της Ιστορίας*, εκδ. Δ. Παπαδήμας, Αθήνα, 1988.
- ΒΩΡΟΣ, Φ., *Η διδασκαλία της Ιστορίας με αξιοποίηση της εικόνας*, Αθήνα, εκδ. Δ. Παπαδήμας, Αθήνα, 1993.
- ΒΩΡΟΣ, Φ., «Ιστορία ώρα μηδέν;», *ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ*, τ. 81, 1995, σσ. 181-196.
- ΒΩΡΟΣ, Φ., «Ένα μοναδικό μάθημα», *ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ*, τ. 87, 1997, σσ. 67-70.
- ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Γ., «Μια συνολική πρόταση για τη σχολική ιστορία», *ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ*, τ. 16, 1992, σσ. 190-203.
- ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Γ., *Δοκίμια θεωρίας και διδακτικής της Ιστορίας*, εκδ. Βιβλιογονία, Αθήνα, 1997.
- ΓΙΟΚΑΡΙΝΗΣ, Κ., *Η τεχνική των ερωτήσεων στη διδακτική πράξη και την αξιολόγηση*, Δράμα, 1988.
- ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΙΣΙΛΙΑΝΟΥ, Ε., *Η διδασκαλία της Ιστορίας στη Μέση Εκπαίδευση*, Αθήνα, 1965.
- ΓΛΥΚΑΤΖΗ-ΑΡΒΕΛΕΡ, Ε., *Η Ιστορία και η ιστοριογραφία ως βασικά μαθήματα πολιτισμού*, εκδ. Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, Αθήνα, 1996.
- ΓΡΥΝΤΑΚΗΣ, Ι. - ΡΑΠΙΤΟΥ, ΑΙΚ., «Η ανάγνωση του έργου τέχνης στη διαδικασία της διδασκαλίας της Ιστορίας», *ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ*, τ. 17, 1990, σσ. 58-91.
- ΓΡΥΝΤΑΚΗΣ, Ι., «Διδακτική της Ιστορίας», *ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ*, τ. 37-38, 1995, σσ. 45-62.

- ΓΡΥΝΤΑΚΗΣ, Ι., «Διδακτική της Ιστορίας: Παράγοντες ιστορικής εξέλιξης», *ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ*, τ. 44-45, 1997, σσ. 60-67.
- ΔΑΛΚΟΣ, Γ., «Η χρήση της εικόνας στη διδασκαλία της Ιστορίας», *ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ*, τ. 18-19, 1990, σσ. 93-104.
- ΔΑΛΚΟΣ, Γ., «Οι ενότητες τέχνης των βιβλίων Ιστορίας Γυμνασίου - Λυκείου: Μια χρήσιμη ανάλυση», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, τ. 63, 1992, σσ. 87-100.
- ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, Ε., *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση - Η Αξιολόγηση του Μαθητή - Θεωρία, Πράξη, Προβλήματα*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα, ⁵1998.
- Ε. Μ. Ν. Ε., *Η Διδασκαλία της Ιστορίας στη Μέση Εκπαίδευση*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα, 1988.
- ΖΕΥΚΙΛΗΣ, Α., *Τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα, 1989.
- Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ, *Ιστορία: α) θέματα διδασκαλίας της Ιστορίας, β) γενικά θέματα Ιστορίας*, εκδ. Φιλόλογος, Θεσσαλονίκη, 1997.
- ΘΕΟΦΙΛΙΔΗΣ, Χ., *Η τέχνη των ερωτήσεων*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα, ³1988.
- ΚΑΣΣΩΤΑΚΗΣ, Μ., *Η αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα, ⁸1998.
- ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, Ι., *Εισαγωγή στην επιστήμη της Ιστορίας*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη, 1989.
- ΚΟΚΚΙΝΟΣ, Γ., «Διδακτική της ιστορίας: Εργαλείο του παραδοσιακού λόγου ή πεδίο ανάδυσης ενός νέου κριτικού πνεύματος;», *ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ*, τ. 42, 1990, σσ. 108-114.
- ΚΟΚΚΙΝΟΣ, Γ., *Διδακτικές προσεγγίσεις στο μάθημα της Ιστορίας. Επεξεργασμένες διδακτικές ενότητες και τρόποι ενεργοποίησης του γνωστικού ενδιαφέροντος των μαθητών*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 1998.
- ΚΟΚΚΙΝΟΣ, Γ., «Η σχολική ιστορία ως επιστημονικό και ιδεολογικό διακύβευμα», *ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΜΑΡΞΙΣΜΟΥ*, τ. 9, 1996, σσ. 30-41.
- ΚΟΚΚΙΝΟΣ, Γ., *Από την Ιστορία στις ιστορίες. Προσεγγίσεις στην ιστορία της ιστοριογραφίας, την επιστημολογία και τη διδακτική της Ιστορίας*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1998.
- ΚΟΥΤΣΑΚΟΥ, Ι., *Σύγχρονη Διδακτική*, Π.Ι. Κύπρου, Λευκωσία, 1986.
- ΚΥΡΚΙΝΗ, Α., «Η εξέλιξη της ιστοριογραφίας και η επίδρασή της στη σχολική πράξη», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, τ. 89, 1987, σσ. 23-33.
- ΛΕΟΝΤΣΙΝΗΣ, Γ., *Διδακτική της Ιστορίας, Γενική-Τοπική Ιστορία και περιβαλλοντική εκπαίδευση*, Αθήνα, 1997.
- ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ, Γ., *Η εγκυρότητα περιεχομένου των γραπτών εξετάσεων στο μάθημα της Ιστορίας*, Ιωάννινα, 1981 (ιδ. διατριβή).
- ΞΟΧΕΛΛΗΣ, Π., *Η διδασκαλία της Ιστορίας στο Γυμνάσιο και το Λύκειο. Ερευνητική συμβολή στη Διδακτική της Ιστορίας*, εκδ. Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1987.
- Π.Ε.Φ., Σεμινάριο 3, *Ιστορία*, Αθήνα, 1984.
- Π.Ε.Φ., Σεμινάριο 9, *Το μάθημα της Ιστορίας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*, Αθήνα, 1988.
- Π.Ε.Φ., Σεμινάριο 17, *Εθνική Συνείδηση και Ιστορική Παιδεία*, Αθήνα, 1994.
- ΠΕΛΑΓΙΔΗΣ, ΣΤ., «Προτάσεις για την κριτική διδασκαλία της Ιστορίας στις τρεις τάξεις του Γυμνασίου», *ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ*, τ. 81. 1995, σσ. 197-213.

- ΣΚΛΗΡΑΚΗ, Ε., *Η διδασκαλία της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας από τις πηγές. Θεωρία και πράξη*, εκδ. Σμίλη, Αθήνα, 1987.
- ΣΚΛΗΡΑΚΗ, Ε., «Διδακτική της Ιστορίας στο Λύκειο», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, τ. 82, 1997, σσ. 88-97.
- ΣΚΟΥΛΑΤΟΣ, Β., «Η διδασκαλία της ιστορίας και η ανθρώπινη καλλιέργεια», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, τ. 13, 1980, σσ. 67-76.
- ΣΚΟΥΛΑΤΟΣ, Β., «Ο άνθρωπος και η ιστορία», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, τ. 44, 1987, σσ. 137-146.
- ΣΚΟΥΛΑΤΟΣ, Β., «Ιστορική μνήμη και εκπαίδευση», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, τ. 57, 1991, σσ. 158-169.
- ΣΚΟΥΛΑΤΟΣ, Β., «Το μάθημα της Ιστορίας στο ελληνικό σχολείο κατά την τελευταία εικοσαετία: εγγενείς παθογένειες και προσπάθειες ανανέωσης», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, τ. 81, 1987, σσ. 62-68.

Β. Ιστορία

Κεφάλαιο Α΄

- ΒΕΪΚΟΣ, Θ. & ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ - ΒΕΪΚΟΥ, Χ., *Ιστορία του Φιλοσοφικού Στοχασμού Β΄ Ε.Π.Λ., Ο.Ε.Δ.Β., Αθήνα*, ¹¹1995.
- ΒΩΡΟΣ, Φ., «Ο Διαφωτισμός», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, τ. 10, 1979, σσ. 20-34.
- ΒΩΡΟΣ, Φ., «Εισαγωγή στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, τ. 22, 1982, σσ. 186-200.
- ΒΩΡΟΣ, Φ., κ.ά., *Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας από τις Πηγές. Γ΄ Λυκείου, δέσμη γ΄ - δέσμη δ΄*, Ο.Ε.Β.Δ., Αθήνα, ¹⁷1997.
- BURNS, E., *Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό της Νεότερης Ευρώπης*, τ. Α΄, μτφρ. Τ. Δαρβέρη, εκδ. Παρατηρητής, Θεσ/νίκη, 1983.
- ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΣΙΣΙΛΙΑΝΟΥ, Ε., *Η Διδασκαλία της Ιστορίας στη Μέση Εκπαίδευση*, Αθήνα, 1965 (σσ. 185-187: Πνευματικά, κοινωνικά, καλλιτεχνικά γνωρίσματα του Διαφωτισμού).
- DURANT, W., *Παγκόσμιος Ιστορία του Πολιτισμού*, τ. Θ΄ & Ι΄, μτφρ. Ν. Παπαρρόδου, εκδ. Αφοί Συρόπουλοι, Αθήναι, 1970.
- DURANT, W., *Η Ιστορία της Φιλοσοφίας. Ο βίος και οι γνώμες των μεγαλύτερων φιλοσόφων*, μτφρ. Ν. Παπαρρόδου, εκδ. Αφοί Συρόπουλοι, Αθήναι, 1971.
- FOUCAULT, M., *Τι είναι Διαφωτισμός;*, εκδ. Έρσμος, Αθήνα, 1988.
- GROETHUYSEN, B., *Η Φιλοσοφία της Γαλλικής Επανάστασης*, μτφρ. Τ. Κονδύλη, εκδ. Κάλβος, Αθήνα, 1973.
- HAMPSON, N., *Ο Διαφωτισμός*, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα, χ.χ.
- HOBBSAWN, E., *Η Εποχή των Επαναστάσεων. 1789 - 1848*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα, 1990.
- ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ, Π., *Ιστορία του Ευρωπαϊκού Πνεύματος*, τ. 5 - 7, εκδ. Γιαλλέλης, Αθήναι, 1976.
- ΚΟΝΔΥΛΗΣ, Π., *Ο Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός*, τ. 1 - 2, Αθήνα, 1987.
- ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ, Β., *Νεότερη Ιστορία Ελληνική και Ευρωπαϊκή*, εκδ. Γνώση, Αθήνα, ⁵1990.
- MAUROIS, A., *Ιστορία της Γαλλίας*, μτφρ. Κ. Πολίτη, εκδ. Ίκαρος, Αθήνα, 1949.
- ΜΠΑΓΙΟΝΑΣ, Α., *Η ιστορικότητα της συνείδησης στη φιλοσοφία του Γαλλικού Διαφωτισμού*, εκδ. Ολκός, Θεσ/νίκη, 1974.

ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ, Ε., *Φιλοσοφικά Προβλήματα*, εκδ. Ίκαρος, Αθήνα, 1964.
WELLS, Η., *Παγκόσμια Ιστορία*, μτφρ. Κ. Γερογιάννη, τ. Β΄.

Κεφάλαιο Β΄ *

BERSTEIN, S. - MILZA, P., *Ιστορία της Ευρώπης, Από τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία στα Ευρωπαϊκά κράτη*, τ. Α΄, Β΄ και Γ΄, μτφρ. Α. Δημητρακόπουλος, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1997.
ΒΟΥΡΝΑΣ, Τ., *Η Γαλλική Επανάσταση και η Ελλάδα*, εκδ. Α. Τολίδης, Αθήνα, 1989.
DUHET, P. M., *Les Femmes et la Révolution 1789 - 1794*, Collection Archives, 1971.
FURET, F. - RICHET, D., *Η Γαλλική Επανάσταση*, μτφρ. Η. Αθανασιάδη - Β. Μαργώνη, εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα, 1997.
FURET, F. - OZOUF, M., *Dictionnaire Critique de la Révolution Française*, Flammarion, Paris, 1988.
GAUSSEU, D., *Napoléon et son temps*, Mango, 1994.
ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ, Β., *Νεότερη Ιστορία, Ελληνική και Ευρωπαϊκή*, εκδ. Γνώση, Αθήνα, 1990.
ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ, Β., *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, Ελληνική, Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια*, εκδ. Γνώση, Αθήνα, 1990.
La Révolution Française, au jour - le jour, Hattier, 1985.
MICHELET, J., *Ιστορία της Γαλλικής Επανάστασης*, μτφρ. Κλαίρης Μισσοτάκη, Εκδόσεις της Εμπορικής Τραπέζης της Ελλάδος, Αθήνα, 1989.
MIGNET, F.A., *Ιστορία της Γαλλικής Επαναστάσεως*, μτφρ. Γ. Κουχτσόγλου, εκδ. Δωρικός, Αθήνα, 1989.
ROSA, ANN., *Citoyennes: Les femmes et la Révolution Française*, Messidor, 1985.

* Για το Κεφάλαιο Β΄, που αφορά τη Γαλλική Επανάσταση και τους Ναπολεόντειους χρόνους, συμπεριλάβαμε στη Βιβλιογραφία μας και γαλλικά βιβλία, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για τις εικόνες τους, αφού για την περίοδο αυτή η ελληνική βιβλιογραφία είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Ευχαριστούμε θερμά:

- το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών και τη Δ/ση της Βιβλιοθήκης Octave Merlier για την αμέριστη συμπαράσταση και τη διάθεση βιβλιογραφικού υλικού
- τον καθηγητή Β. Κρεμμυδά και τις εκδόσεις Αλεξάνδρεια που μας επέτρεψαν να χρησιμοποιήσουμε κείμενα και εικόνες από τα βιβλία τους.

Κεφάλαια Γ΄ και Δ΄

ΑΞΕΛΟΣ, Λ., *Ρήγας Βελεστινλής. Σταθμοί και όρια στη διαμόρφωση της εθνικής και κοινωνικής συνείδησης στην Ελλάδα*, εκδ. Στοχαστής, Αθήνα, 1995.
ΑΣΔΡΑΧΑΣ, Σ., *Ελληνική κοινωνία και οικονομία, ιη΄ και ιθ΄ αιώνες*, εκδ. Ερμής, Αθήνα, 1982.
ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, Α., *Πηγές της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού (τ. 2) 1669 - 1812*, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Θεσ/νίκη, 1977.
ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, Α., *Επίλεκτες βασικές ιστορικές πηγές της Ελληνικής Επαναστάσεως (1813 - 1825)*, εκδ. Βάνιας, Θεσ/νίκη, 1990.
ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, Α., *Νέα Ελληνική Ιστορία 1204 - 1985*, εκδ. Βάνιας, Θεσ/νίκη, ¹³1997.
CLOGG, R., *Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770 - 1990*, μτφρ. Λ. Παπαδάκη, εκδ. Ιστορητής, Αθήνα, 1995.

- DAKIN, D., *Ο Αγώνας των Ελλήνων για την Ανεξαρτησία*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα, ²1989.
- ΔΕΡΤΙΛΗΣ, Τ., & ΚΩΣΤΗΣ, Κ. (επιμ.), *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας (18ος - 20ος αιώνας)*, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα - Κομοτηνή, 1991.
- ΔΗΜΑΡΑΣ, Κ., *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, εκδ. Ερμής, Αθήνα, ⁶1993.
- ΔΙΖΙΚΙΡΙΚΗΣ, Γ., *Ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός και το Ευρωπαϊκό Πνεύμα (1750 - 1821)*, εκδ. Φιλιππούτης, Αθήνα, 1984.
- ΖΑΚΥΘΗΝΟΣ, Δ., *Η Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος*, Τυπογραφείο της "Εστίας", Αθήνα, ²1965.
- ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, Β., *Οι Τούρκοι και εμείς*, εκδ. Φυτράκης, Αθήνα, ³1990.
- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., Αθήνα, 1975, τ. ΙΑ' - ΙΒ'.
- ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΔΗΣ, Π., *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα, 1996.
- ΚΟΤΑΡΙΔΗΣ, Ν., *Παραδοσιακή Επανάσταση και Εικοσιένα*, εκδ. Πλέθρον, Αθήνα, 1993.
- ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ, Β., *Νεότερη Ιστορία Ελληνική και Ευρωπαϊκή*, εκδ. Γνώση, Αθήνα, ⁵1990.
- ΠΕΤΡΙΔΗΣ, Π., *Ελληνική Πολιτική και Κοινωνική Ιστορία 1821 - 1940. Επισκόπηση*, εκδ. Παρατηρητής, Θεσ/νίκη, ²1986.
- ΠΕΤΡΙΔΗΣ, Π., *Σύγχρονη Πολιτική Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας. τ. 1 (1821 - 1864)*, εκδ. Γκοβόστης, Αθήνα, 1995.
- ΣΒΟΡΩΝΟΣ, Ν., *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, μτφρ. Αικ. Ασδραχά, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, ¹³1992.
- ΣΦΥΡΟΕΡΑΣ, Β., *Οι Έλληνες επί Τουρκοκρατίας*, Αθήναι, 1975.
- ΤΟΝΤΟΡΩΦ, Ν., *Η Βαλκανική Διάσταση της Επανάστασης του 1821*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 1982.

Κεφάλαια Ε', ΣΤ' και Η'

- ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, Α., *Νέα Ελληνική Ιστορία 1204 - 1985*, εκδ. Βάνιας, Θεσ/νίκη, ¹³1997.
- ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΟΣ, Κ., *Το αγροτικό ζήτημα στην Ελλάδα. Η κοινωνική ενσωμάτωση της γεωργίας*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα, 1975.
- ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΟΣ, Κ., *Κράτος και οικονομική πολιτική στον 19ο αιώνα*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα, 1994.
- ΒΕΡΕΜΗΣ, Θ. & ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ, Β., *Ο σύγχρονος κόσμος*, εκδ. Γνώση, Αθήνα, ²1985.
- BERSTEIN, S. - MILZA, P., *Ιστορία της Ευρώπης*, τ. 2, μτφρ. Α. Δημητρακόπουλος, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1997.
- BICKFORD-SMITH, R., *Η Ελλάδα την εποχή του Γεωργίου του Α'*, εκδ. Ειρμός, Αθήνα, 1993.
- BRAUDEL, F., *Υλικός πολιτισμός, οικονομία και καπιταλισμός. Οι δομές της καθημερινής ζωής: το δυνατό και το αδύνατο*, εκδ. Μορφωτικό Ινστιτούτο Αγροτικής Τράπεζας, Αθήνα, 1995.
- ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Γ., *Το πολιτικό έργο του Χαρίλαου Τρικούπη*, εκδ. Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα, ²1997.
- CLOGG, R., *Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770 - 1990*, μτφρ. Λ. Παπαδάκη, εκδ. Ιστορητής, Αθήνα, 1995.
- CLOUGH, SH. & RAPP, R., *Ευρωπαϊκή οικονομική ιστορία*, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα, 1980.

- ΔΕΡΤΙΛΗΣ, Τ., & ΚΩΣΤΗΣ, Κ. (επιμ.), *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας (18ος - 20ος αιώνας)*, εκδ. Σάκουλας, Αθήνα - Κομοτηνή, 1991.
- DRIAULT, Ε., *Το Ανατολικό ζήτημα από τις αρχές του έως τη Συνθήκη των Σεβρών*, εκδ. Κάτοπτρο, Αθήνα, 1997.
- DRIAULT, Ε., *Η Μεγάλη Ιδέα. Η Αναγέννηση του Ελληνισμού*, εκδ. Κάτοπτρο, Αθήνα, 1998.
- HOBSBAWM, Ε., *Η εποχή των επαναστάσεων 1789-1848*, εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα, 1990.
- HOBSBAWM, Ε., *Η εποχή του κεφαλαίου 1848-1875*, εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα, ²1996.
- ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, Β., *Οι Τούρκοι και εμείς*, εκδ. Φυτράκης, Αθήνα, ³1990.
- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., Αθήνα, 1977, τ. ΙΓ' - ΙΔ'.
- ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, Ι., *Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία 1789-1945*, εκδ. Βάνιας, Θεσ/νίκη, ²1991.
- ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ, Β., *Νεότερη Ιστορία Ελληνική και Ευρωπαϊκή*, εκδ. Γνώση, Αθήνα, ⁵1990.
- ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ, Β., *Εισαγωγή στην οικονομική ιστορία της Ευρώπης*, εκδ. Γνώση, Αθήνα, 1991.
- ΛΟΥΚΟΣ, Χ., *Η αντιπολίτευση κατά του κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια 1828-1831*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, 1989.
- ΜΟΣΚΩΦ, Κ., *Εισαγωγικά στην ιστορία του κινήματος της εργατικής τάξης στην Ελλάδα (Η διαμόρφωση της εθνικής και κοινωνικής συνείδησης στην Ελλάδα)*, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα, ³1993.
- ΝΥΣΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΕΛΕΚΙΔΟΥ, Μ., *Το "μακεδονικό ζήτημα"*, εκδ. Κέντρο Σπουδών Ν. Α. Ευρώπης, Αθήνα, 1988.
- ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Κ., *Αλέξανδρος Κουμουνδούρος*, εκδ. Λένης, Αθήνα, 1993.
- ΠΕΤΡΙΔΗΣ, Π., *Ελληνική Πολιτική και Κοινωνική Ιστορία 1821 - 1940. Επισκόπηση*, εκδ. Παρατηρητής, Θεσ/νίκη, ²1986.
- PETROPOULOS, J., *Πολιτική και συγκρότηση κράτους στο ελληνικό βασίλειο (1833-1843)*, τ. 1-2, εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα, 1985-1896.
- ΠΟΛΙΤΗΣ, Α., *Ρομαντικά χρόνια. Ιδεολογίες και νοοτροπίες στην Ελλάδα του 1830-1880*, εκδ. Ε.Μ.Ν.Ε.-Μνήμων, Αθήνα, 1993.
- ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ, Μ. (επιμ.), *Μακεδονία: 4.000 χρόνια ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού*, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., Αθήνα, 1982.
- ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Θ., *Θεσμικός μετασχηματισμός και οικονομική ανάπτυξη. Κράτος και οικονομία στην Ελλάδα (1830-1922)*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα, 1992.
- ΣΒΟΡΩΝΟΣ, Ν., *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, μτφρ. Αικ. Ασδραχά, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, ¹³1992.
- STONEMAN, R., *Αναζητώντας την κλασική Ελλάδα*, εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα, 1996.
- ΣΩΤΗΡΕΛΗΣ, Γ., *Σύνταγμα και εκλογές στην Ελλάδα, 1864-1909. Ιδεολογία και πράξη της καθολικής ψηφοφορίας*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, 1991.
- ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, Κ., *Εξάρτηση και Αναπαραγωγή. Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830-1922)*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, 1977.
- ΨΥΧΟΓΙΟΣ, Δ., *Το ζήτημα των εθνικών γαιών*, εκδ. Μορφωτικό Ινστιτούτο Αγροτικής Τράπεζας, Αθήνα, 1994.